

KATEDRA ÚSTAVNÍHO A EVROPSKÉHO PRÁVA
FAKULTA PRÁVNICKÁ ZČU V PLZNI

Diplomová práce

Migrace a azylové právo. Ústavní pohled.

Eliška Deusová

(vedoucí práce: Mgr. et Mgr. Renáta Vokrojová)

Posudek oponenta práce

Úvod

Diplomantka Eliška Deusová předložila k posouzení diplomovou práci na téma „*Migrace a azylové právo. Ústavní pohled*“, která je souborem unijně národního zpracování problematiky současné Evropské unie, její možné formy budoucí existence jsou notně ostřelovány právě prozatímní nedohodou členských zemí o tom, jak by měla být migrace a azyl ve společné Unii regulovány.

Formální stránka práce

Předložená diplomová práce je zpracována v rozsahu 65 stran čistého textu, ačkoli poslední strana čistého textu je značena číslem 75. Nesrovnalost je způsobena nedodržením číslování od první strany vlastního textu, kdy diplomantka započala číslování stránek číslem 10. Diplomová práce se člení se do 12 kapitol (možná příliš), které jsou doplněny o závěr obsahující shrnutí celé práce, cizojazyčné resumé, přílohy a seznam použité literatury.

Ze seznamu použité literatury je patrné, že diplomantka vycházela především z prací českého původu, v seznamu jsou nicméně uvedeni i někteří zahraniční autoři. Mezi použitou literaturou se také nachází české i evropské právní normy a dále také judikatura ESLP, SDEU a českých soudů, která není nijak blíže rozčleněna a tak se skýtá obava, zda diplomantka tyto judikatorní zdroje vůbec rozlišuje, když je ještě ke všemu řadí pod právní normy (str. 79-80). Vzhledem k proměnlivosti tématu autorka využila i internetové publikace, a to z důvodu údajně lepší aktuálnosti informací. Diplomantka dostatečným způsobem pracovala s citační technikou, v práci

nalezneme celkem 154 poznámek pod čarou, což poukazuje na autorčinu dobrou schopnost pracovat se zdroji. Celá práce má dostačující úroveň, místy s gramatickými i stylistickými chybami, nadto se v práci vyskytuje obecná čeština, proti čemuž je třeba v tomto typu práce důsledně brojit.

Po formální stránce práce splňuje požadovanou, spíše základní kritéria kladená na tento typ studijního výstupu.

Obsahová stránka práce

Práce je systematicky rozčleněna do 12 kapitol. Jednotlivé kapitoly jsou dále logicky členěny na subkapitoly, což místy trhá práci do příliš malých částí. Přesto je ale práce celkem čtivá. Práce je doplněna o závěr, který je především krátkou rekapitulací a shrnutím předcházejících kapitol.

V úvodu se diplomantka zabývá v první řadě vymezením pojmů „národ“ a „národnost“, přičemž dokonce nastiňuje i historický pohled na tento pojem, což přidává na komplexnosti práce. V druhé řadě si zde diplomantka vytyčuje cíl své práce, což je především popis situace uprchlictví, migrace a poskytování azylu jako takových, systematicky popisuje, jakým způsobem bude práce dále strukturována. Osobně se mi líbí úvaha diplomantky: pro koho je migrační krize vlastně krizí - pro nás (tedy Evropany), nebo pro migranty samotné? (pozor na interpunkci, kterou diplomantka často opomíjí). Druhá kapitola se zabývá historií migrace od samých počátků, přičemž autorka zdůrazňuje historicky významné migrační vlny, se kterými si prozatím Evropa vždy v časovém horizontu poradila. Třetí kapitola se vztahuje k druhům migrace, které autorka dělí do dvou subkapitol, a to na emigraci a imigraci, přičemž zmíněné pojmy v práci podrobně vysvětluje. Předmětem čtvrté kapitoly jsou typy migrace, přičemž autorka demonstrativně dělí migrace dle jejich charakteristik do několika skupin. V rámci čtvrté kapitoly se zabývá především ekonomickou a neekonomickou migrací a individuální a masovou migrací. Pátá kapitola se zabývá azylem a úzce navazuje na kapitolu šestou, jejíž předmětem je historie azylu. Autorka zmiňuje chápání azylu dle římského práva, jeho projev ve starověkém Řecku. Kapitola je zakončena tématem církevního azylu. Sedmá kapitola je věnována Evropskému právu a společně s kapitolou osmou hodnotí vývoj migrační politiky v Evropské unii. Toto historické zhodnocení zaujímá bezmála šestnáct stránek

psaného textu a jedná se tak o nejobsáhlejší kapitolu. Samostatně je pak vymezena kapitola zabývající se Dublinským systémem, která za pomoci třech subkapitol až velmi podrobně rozebírá podstatu Dublinských dohod. Tuto partii lze hodnotit jako skutečně zásadní byť situaci kolem návrhu nařízení Dublin IV mohla diplomantka rozpracovat více.

Právní úpravě azylu v České republice je věnována kapitola číslo deset. Zde se autorka alespoň krátce věnuje ústavnímu zakotvení problematiky, a dále podrobněji rozebírá zakotvení azylu na zákonné úrovni. V této kapitole je dále rozebírána možná existence subjektivního práva na udělení azylu. Kapitola má hned několik subkapitol zabývajících se podmínkami vzniku práva na udělení azylu, zákonem o pobytu cizinců na území České republiky a zákonem o dočasné ochraně cizinců. Tématem předposlední kapitoly je migrační detence dětí, která je autorkou považována za nejzávažnější problém v souvislosti s uprchlickou krizí. Diplomantka rozebírá podrobně detenci, možné alternativní řešení zmíněné problematiky, přičemž za příklad dává mimoevropské státy, a to konkrétně Jemen, Indonésii, Izrael, Argentinu, Uruguayi či Kanadu.

Poslední kapitola je věnována dopadům migrace, a to nejen z pohledu evropských zemí, které se snaží se současnou migrační vlnou vypořádat. Autorka se také zaměřuje na sociální a ekonomickou stránku migrace, konkrétně na sociální dávky migrantům poskytované či demografickou nerovnováhu. Zahrnuje však i vliv migrace na zdraví společnosti. V závěru se autorka zamýšlí nad vznikem současné české společnosti v naší zemi (traktuje od praotce Čecha jako významného migranta), a shrnuje obsah a strukturu diplomové práce. Podrobněji rekapituluje právo Evropské unie včetně Dublinského systému a také pojetí azylu z hlediska českého práva.

Lze konstatovat, že diplomantka zvolila dobrou výstavbu textu, který logicky navazuje, ačkoli obsahově se primárně nezaměřuje na ústavní pohled migrace a azylového práva, jak plyne z tématu práce. Velká část práce je věnována právu evropskému, popřípadě vnitrostátním normám na zákonné úrovni a také historii, která svým rozsahem zastíňuje prostor autorky k vlastnímu uvážení.

Metodologie práce

Diplomantka zvolila, zejména metodu deskripce, jelikož jejím cílem bylo především daný institut popsat a vytvořit tak náhled do problematiky migrace a azylového práva z ústavního pohledu. V práci je nicméně hojně použita také metoda historická, analýza, komparace a dedukce.

Závěrečné hodnocení

Práce diplomantky Elišky Deusové je zpracována na téma aktuální a jistě důležité. Práci lze označit za dílo spíše zdařilé, které odpovídá kritériím kladeným na tento typ práce. Po stránce obsahové lze této práci vytknout vady, které se týkají upřednostnění historie před ústavním pohledem na věc. Přílišný důraz kladený na evropské právo a na již zmiňovanou historii ubírá autorce možnost projevit svůj vlastní názor a osobitě se vypořádat s danou tematikou. Přesto je však tato diplomová práce dobře logicky strukturovaná a přehledná a dokládá dobré schopnosti diplomantky v oblasti nakládání se zdroji.

Hlavním cílem, který si diplomantka v úvodu práce stanovila, bylo zaměřit se na uprchlictví, migraci a azylové právo. Lze konstatovat, že tento cíl autorka diplomové práce naplnila. Vzhledem k tomu, že otázka uprchlictví, migrace a azylového je neustále aktuální, je tato práce pro praxi přínosná, jelikož nabízí obecné zhodnocení situace.

Diplomantka svou diplomovou prací dosvědčila své schopnosti pracovat s odbornými zdroji, logicky a argumentačně strukturovat své dílo tak, aby bylo srozumitelné a přesvědčivé. Kvalifikační práce je způsobilým podkladem pro obhajobu, ke které tuto práci doporučuji a hodnotím mezi 1-2.

Otázka k ústní obhajobě:

- 1. Co má návrh nařízení Dublin IV přinést nového oproti současnému stavu?**
- 2. Jaké postavení bude mít prezident ČR ve vztahu k nařízení Dublin IV?**

V Plzni, dne 22. 4. 2018

doc. JUDr. Monika Fofeřtová, Ph.D., v. r.
oponentka práce

